

Sygn. akt I PK 596/03

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 października 2004 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Józef Iwulski (przewodniczący)

SSN Jadwiga Skibińska-Adamowicz

SSN Herbert Szurgacz (sprawozdawca)

Protokolant Ewa Wolna

w sprawie z powództwa I. B., W. R. i D. S.
przeciwko Gminie W. o odprawę i odszkodowanie,
po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 6 października 2004 r.,
kasacji powódki W. R. od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 4 czerwca 2003 r.,

**I. uchyla zaskarżony wyrok w części odrzucającej apelację co do
roszczenia o odszkodowanie (p. II) oraz w części orzekającej o
kosztach postępowania (p. III), i w tym zakresie sprawę
przekazuje Sądowi Apelacyjnemu [...] do ponownego
rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego,
II. oddala kasację w pozostałym zakresie.**

Uzasadnienie

Powódki w pozwie skierowanym przeciwko Gminie Wrocław wniosły o zasądzenie na ich rzecz kwot wskazanych w pozwie, podając, iż na mocy porozumienia z dnia 31 stycznia 2000 r. zawartego pomiędzy Zarządem Gospodarki Komunalnej w W. oraz odpowiednimi organizacjami związkowymi, przysługują im odprawy dodatkowe.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództw, zarzucając, że fakt pozostawiania Zarządu Gospodarki Komunalnej w likwidacji oraz tworzenie w to miejsce nowych struktur organizacyjnych nie uzasadnia żądań pozwu o odprawy, gdyż porozumienie i aneks do niego miały na względzie zapewnienie osłony socjalnej pracownikom tracącym pracę. W przypadku powódek sytuacja taka nie miała miejsca, bowiem miały one możliwość kontynuowania dotychczasowego zatrudnienia na warunkach art. 23¹ k.p.

Wyrokiem z dnia 13 marca 2003 r. Sąd Okręgowy w W. -Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił w całości powództwa I. B., W. R. i D. S. przeciwko Gminie W. o odprawy, nie obciążył powódek kosztami postępowania.

Sąd ustalił, że powódki zatrudnione były w Zarządzie Gospodarki Komunalnej [...] będącym jednostką organizacyjną miasta działającą w formie zakładu budżetowego, zlikwidowanym z dniem 30 czerwca 2000 r. na podstawie uchwały Rady Miejskiej. Zadania ZGK W. zostały przejęte przez spółki wyłonione w drodze przetargu.

W dniu 31 stycznia 2000 r. pomiędzy Zarządami Gospodarki Komunalnej w W., reprezentowanymi przez likwidatorów oraz organizacjami związkowymi NSZZ „Solidarność” przy Zarządach Gospodarki Komunalnej oraz Związkiem Zawodowym Pracowników Komunalnych przy Zarządach Gospodarki Komunalnej z udziałem pozwanej zostało zawarte porozumienie w zakresie świadczeń przysługujących pracownikom likwidowanych zakładów, między innymi dodatkowych, obok ustawowych, odpraw w wysokości określonej w rozdziale II ust. 5 tego porozumienia, uzależnionej od stażu pracy. Łączna odprawa, w myśl postanowień porozumienia, nie mogła przekraczać kwoty 35.000 zł brutto.

Aneksem Nr 1 z dnia 31 marca 2000 r. do Pakietu Socjalnego i Porozumienia wprowadzono zmiany polegające na tym, że wszyscy pracownicy zakładów określani w rozdziale I ust. 4 porozumienia otrzymują odprawy w wysokości ustawowej z wyłączeniem pracowników określonych w art. 8 ust. 3 pkt 2-5 ustawy o zwolnieniach grupowych oraz odprawy dodatkowe, z zastrzeżeniem ust. 6-8 i 10 rozdziału II Porozumienia, w wysokości:

- 3-miesięcznego wynagrodzenia dla pracowników, którzy przepracowali łącznie powyżej 5 do 10 lat,
- 7-miesięcznego wynagrodzenia dla pracowników, którzy przepracowali łącznie powyżej 15-20 lat,
- 10-miesięcznego wynagrodzenia dla pracowników, którzy przepracowali łącznie powyżej 20 lat.

Stroną aneksu, oprócz wymienionych w Pakiecie Socjalnym i Porozumieniu, była również Gmina W. reprezentowana przez G. O. – członka Zarządu Miasta i A. J. – I Wiceprezydenta.

Aneksem tym wprowadzono również zmiany polegające na tym, iż Gmina W. gwarantowała, że 150 spośród pracowników zakładów, według stanu na dzień 30 listopada 1999 r., wyłączając pracowników zatrudnionych na czas określony i emerytów, zostaną wypowiedziane umowy o pracę według list stanowiących załącznik Nr 1, 2, 3 i 4 do Porozumienia (rozdział I ust. 4).

W załącznikach tych nie wymieniono powódek.

Pracownicy ZGK mieli zostać przejęci przez spółki zarządzające na podstawie art. 23¹ k.p. Powódki otrzymały propozycję zatrudnienia na czas nieokreślony w Spółce PZM z o.o. na warunkach nie gorszych od dotychczasowych. Przejście do tej Spółki miało nastąpić na podstawie art. 23¹ k.p. Powódki nie wyraziły zgody na kontynuowanie zatrudnienia u nowego pracodawcy, co skutkowało rozwiązaniem umów o pracę.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji przyjął, iż zamiarem stron zawierających Pakiet Socjalny była wypłata odpraw dodatkowych osobom, które po rozwiązaniu stosunku pracy przechodziły na zasiłek przedemerytalny, świadczenie przedemerytalne, bądź też którym nie złożono propozycji zatrudnienia. Skoro powódki miały zagwarantowane zatrudnienie i nie

były wymienione w załącznikach do Porozumienia jako osoby, z którymi zostanie rozwiązana umowa o pracę, brak jest podstaw do żądania odprawy dodatkowej. Wniosek ten znajduje potwierdzenie w treści Porozumienia nadanej aneksem z dnia 31 marca 2000 r.

W apelacji powódka W. R. zarzuciła sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, ponieważ odmienne były intencje stron co do treści Pakietu oraz treści aneksu do Pakietu Socjalnego i Porozumienia z dnia 31 marca 2003 r. podpisanego już po dacie rozwiązania z pracownikami umów o pracę. W uzasadnieniu apelacji powódka podniosła, że Sąd pierwszej instancji przy ocenie woli stron Pakietu Socjalnego w zakresie kręgu osób uprawnionych do odpraw dodatkowych niesłusznie zdyskredytował zeznania świadków – przedstawicieli Związków Zawodowych, którzy w ocenie skarżącej musieli podpisać aneks do Porozumienia, podczas gdy wcześniejsze stanowisko strony pozwanej było jednoznaczne, że odprawy należą się wszystkim pracownikom, a więc tym, którzy utracą zatrudnienie, jak i tym, którzy nie przyjmą propozycji pracy. Pakiet stanowił o jednorocznej gwarancji zatrudnienia, a w przypadku skarżącej nie gwarantował takiej samej pracy i na takim samym stanowisku, bowiem komórka organizacyjna, w której wykonywała pracę powódka, przestała istnieć. Powódka zarzuca także, iż w chwili podejmowania decyzji o chęci zatrudnienia bądź rozwiązania umowy o pracę nie знаła treści aneksu, a jedynie zapis zawarty w Pakiecie i o tym, że istniał jakikolwiek aneks do Porozumienia z dnia 31 marca 2000 r. skarżąca dowiedziała się dopiero w trakcie procesu.

Na rozprawie przed Sądem Apelacyjnym powódka oświadczyła, iż między stronami nie ma sporu co do podstawy prawnej przejęcia ZGK-ów przez następcę prawnego. Sprecyzowała również, że przysługuje jej odprawa dodatkowa w wysokości dwunastomiesięcznego wynagrodzenia oraz odszkodowanie za skrócony okres wypowiedzenia w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia – to ostatnie wywodzi z treści pisma z dnia 14 lutego 2000 r. (k. 38 akt sądowych), co daje łączną kwotę 22.275,00 zł, przy miesięcznym wynagrodzeniu 1.485,00 zł brutto.

Sąd Apelacyjny w swym postępowaniu ponowił dowód z akt osobowych powódki, a w szczególności k. 84-88 dla ustalenia sposobu rozwiązania umowy o pracę z powódką.

Sąd Apelacyjny uzupełnił postępowanie dowodowe i ustalił, że w dniu 1 marca 2000 r. W. R. otrzymała od pełnomocnika Zarządu Miasta W. i Likwidatora Zarządu Gospodarki Komunalnej – S. T. zawiadomienie o likwidacji z dniem 30 czerwca 2000 r. Zarządu Gospodarki Komunalnej, a także, że zawarta z powódką umowa o pracę na czas nieokreślony podlegać będzie kontynuacji na podstawie art. 23¹ k.p. przez nowego pracodawcę, tj. P.Spółka z o.o. na warunkach nie gorszych niż dotychczasowe, wraz z pouczeniem, że zgodnie z art. 23¹ k.p. w terminie jednego miesiąca od otrzymania tego zawiadomienia, może bez wypowiedzenia za siedmiodniowym uprzedzeniem rozwiązać stosunek pracy, co powoduje skutki, jakie przepisy prawa pracy wiążą z rozwiązaniem stosunku pracy przez pracodawcę za wypowiedzeniem.

Równocześnie zawarto potwierdzenie kontynuowania zatrudnienia od dnia 1 kwietnia 2000 r. zawartej z Zarządem Gospodarki Komunalnej umowy o pracę na czas nieokreślony na dotychczasowych warunkach (tzn. w ZGK) przez następcę P.Spółka z o.o. Potwierdzenie zatrudnienia złożył prezes zarządu P. Spółka z o.o. w W. – T. W.

W dniu 1 marca 2000 r., pismem z tej daty, powódka zwróciła się do S. T. – pełnomocnika Zarządu Miasta W. - Likwidatora ZGK, składając oświadczenie, że nie wyraża zgody na kontynuowanie zawartej umowy o pracę na czas nieokreślony u nowego pracodawcy, tj. P.Spółki z o.o. na podstawie art. 23¹ k.p. i oczekuje wypowiedzenia umowy o pracę zgodnie z Uchwałą Nr XIV-473-99 Rady Miejskiej W. z dnia 18 listopada 1999 r. i z zawartym Porozumieniem z dnia 31 stycznia 2000 r. do wymienionej uchwały oraz przepisami Kodeksu pracy. Pismem z dnia 21 marca 2000 r. (otrzymanym przez powódkę w dniu 22 marca 2000 r.) S. T. złożył oświadczenie, iż w przypadku braku wyraźnego oświadczenia o rozwiązaniu stosunku pracy za 7-dniowym uprzedzeniem w trybie art. 23¹ § 4 k.p. umowa o pracę nie ulegnie rozwiązaniu z inicjatywy pracodawcy, a stosunek pracy będzie trwał nadal z mocy prawa (art. 23¹ § 1 k.p.), na miejsce dotychczasowego

pracodawcy wstępuje nowy pracodawca określony w Zawiadomieniu, tj. P. Spółka z o.o.

W odpowiedzi na powyższe powódka pismem z dnia 27 marca 2000 r. skierowanym do S. T. podtrzymała swoje stanowisko wyrażone w piśmie z dnia 1 marca 2000 r., stwierdzając, iż nadal oczekuje rozwiązania umowy o pracę zgodnie z Kodeksem pracy oraz ustawą o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy i wypłacenia wszystkich świadczeń należnych z tytułu umowy o pracę.

W dniu 3 kwietnia 2000 r. powódka otrzymała świadectwo pracy.

Wyrokiem z dnia 4 czerwca 2003 r. Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację w części dotyczącej roszczenia o odprawę i odrzucił w części dotyczącej roszczenia o odszkodowanie w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia za skrócony okres wypowiedzenia.

Sąd Apelacyjny podniósł, że w przedmiotowej sprawie Sąd pierwszej instancji w części komparacyjnej wyroku określił przedmiot rozstrzygnięcia sprawy jako „o odprawę” (pkt I sentencji orzeczenia) i oddalił powództwo w całości. Oznacza to, że przedmiotem rozstrzygnięcia było jedynie zgłoszone przez powódkę roszczenie o odprawę; innego wniosku również nie można wyprowadzić z uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Strona skarżąca знаła treść wyroku, a później i jego uzasadnienie sporządzone na jej wniosek. Zgodnie z art. 251 § 1 k.p.c. strona może w ciągu dwóch tygodni od ogłoszenia wyroku, a gdy doręczenie wyroku następuje z urzędu – od jego doręczenia, zgłosić wniosek o uzupełnienie wyroku, jeżeli sąd nie orzekł o całości żądania.

Strona skarżąca nie zgłosiła w terminie wyznaczonym przepisem art. 351 § 1 k.p.c. wniosku o uzupełnienie wyroku, co przy rozstrzygnięciu Sądu pierwszej instancji spowodowało ten skutek, iż w zakresie roszczenia o odszkodowanie brak jest przedmiotu zaskarżenia. W zakres rozpoznania Sądu Apelacyjnego nie mogą wchodzić elementy, które nie stanowiły przedmiotu rozpoznania i orzeczenia Sądu pierwszej instancji. Nie można wnieść środka odwoławczego od orzeczenia, które w rozumieniu przepisów prawa procesowego nie zostało wydane. Dotyczy to zarówno braku orzeczenia w ogóle, jak i braku w wydanym orzeczeniu rozstrzygnięcia w tym przedmiocie odnośnie do którego strona się skarży. Brak

rozstrzygnięcia skutkuje odrzuceniem środka odwoławczego, jako niedopuszczalnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 października 1986 r., III CRN 244/86, OSNC 1988 nr 1, poz. 17).

W zakresie roszczenia o odprawę dodatkową Sąd Apelacyjny podkreślił, że między stronami nie ma sporu co do podstawy prawnej przejęcia Zakładu Gospodarki Komunalnej, gdzie zatrudniona była powódka, przez „P.” Spółka z o.o.; w sferze stosunków pracowniczych rodziło to skutki przewidziane w art. 23¹ k.p.

Sądowi Apelacyjnemu na gruncie innych rozpoznawanych spraw (np. III APa 101/02, III APa 20/01, III APa 124/01) wiadomym jest z urzędu, że w dniu 18 listopada 1999 r. Rada Miejska W. podjęła uchwałę w sprawie określenia zasad gospodarowania nieruchomościami wchodzącymi w skład zasobu mieszkaniowego Miasta i rozdziału kompetencji właścicielskich i zarządzających oraz przekazywania zadań – niezwiązanych z gospodarowaniem zasobem mieszkaniowym wykonywanym dotychczas przez dzielnicowe Zarządy Gospodarki Komunalnej. Sens uchwały sprowadzał się do likwidacji Zakładów Gospodarki Komunalnej, działających jako Zakłady budżetowe Gminy i przekazania ich działań w zakresie obsługi mieszkańców prywatnym zarządom wybranym w drodze przetargu. W tej samej dacie podjęte zostały przez Radę uchwały o likwidacji poszczególnych Zakładów Gospodarki Komunalnej. Powstały na ich miejsce spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, które zawarły z Gminą umowy o zarządzanie nieruchomościami miejskimi. W umowach tych strony uzgodniły, że spółka przyjmująca zarząd zatrudni pracowników zlikwidowanych jednostek Gminy i to przejście nastąpi w oparciu o art. 23¹ k.p. Zakłady Gospodarki Komunalnej reprezentowali powołani likwidatorzy. W wyniku prowadzonych pertraktacji między Gminą, likwidatorami a związkami zawodowymi zostało w dniu 31 stycznia 2000 r. podpisane porozumienie zwane Pakietem Socjalnym.

Zgodnie z treścią tego Porozumienia (w jego pierwotnej wersji) ustalono gwarancje co do maksymalnej liczby pracowników, wobec których mogły być dokonane wypowiedzenia umów oraz nałożono na Gminę powinność zamieszczania w umowach o zarządzanie zapisu o przejęciu pracowników przez zarządców na podstawie art. 23¹ k.p. (rozdział I ust. 4 i ust. 5 Porozumienia). Zgodnie z rozdziałem II ust. 5 omawianego porozumienia, w związku z likwidacją

zakładów, wszyscy pracownicy otrzymują odprawy ustawowe, z wyłączeniem pracowników określonych w art. 8 ust. 3 pkt 2-5 ustawy, oraz odprawy dodatkowe w wysokości wskazanej w pkt. 1-5.

W myśl zaś rozdziału II ust. 9 porozumienia, w sytuacji gdy pracownik otrzymał odprawę określoną powołanym wyżej porozumieniem, a następnie w ciągu okresu, za jaki ją otrzymał, zatrudnił się u jednego z nowych pracodawców. Gminie przysługuje roszczenie o zwrot odprawy w wysokości wypłaconej odprawy, pomniejszonej o wysokość ustawową określoną dla danej grupy pracowników. Wynika stąd, że odprawa dodatkowa nie przysługuje osobom, które zwolnieniem z powodu likwidacji nie zostały objęte i pracę kontynuują lub miały taką możliwość, a z niej nie skorzystały.

Zarzut apelacji, iż Porozumienie z dnia 31 stycznia 2000 r. gwarantowało powódce prawo do odprawy dodatkowej, jest bezzasadny.

W brzmieniu Porozumienia, nadanym aneksem do niego z dnia 31 marca 2000 r., nie może już budzić wątpliwości uprawnienie do odprawy jedynie dla tych pracowników, którym w związku z likwidacją dokonano wypowiedzeń. Zgodnie bowiem z rozdziałem II ust. 5 w nowym brzmieniu „w związku z likwidacją zakładów wszyscy pracownicy określani w rozdziale I ust. 4 otrzymują odprawy ustawowe oraz odprawy dodatkowe”. Rozdział I ust. 4 stanowi zaś, że gmina gwarantuje, że maksymalnie 150, spośród pracowników zakładów według stanu na dzień 30 listopada 1999 r., wyłączając pracowników zatrudnionych na czas określony i emerytów, zostaną wypowiedziane umowy o pracę. Ustalając uprawnienia do odprawy dodatkowej Porozumienie wskazuje zatem, jako uprawnionych do niego, osoby, którym wskutek likwidacji ZGK (a nie z innych przyczyn) pracodawca wypowiedział umowy o pracę (wymieniając tych pracowników w załącznikach do porozumienia – aneksu). Zmiana wprowadzona aneksem nie miała na celu zmiany kryteriów nabycia prawa do odprawy. Potwierdzają to zeznania świadków G.O. i M.O., którym Sąd pierwszej instancji dał wiarę, a Sąd Apelacyjny tę ocenę podzielił, że intencją stron Porozumienia od początku, a zatem także w pierwotnej jego wersji, było przyznanie odpraw dodatkowych tylko tym pracownikom, którzy tracili miejsca pracy wskutek likwidacji ZGK, nie zaś tych, którzy kontynuowali

zatrudnienie u nowych pracodawców na zasadzie art. 23¹ § 1 k.p. lub też mając możliwość kontynuacji, z niej nie skorzystali.

W kasacji od powyższego wyroku powódka W.R. zarzuciła naruszenie przepisu art. 9 k.p. przez błędną wykładnię postanowień Paktu Socjalnego i Porozumienia z dnia 31 stycznia 2000 r., stanowiących *lex specialis* w stosunku do przepisów Kodeksu pracy i przepisów ustawy z 1989 r. o zwolnieniach grupowych, naruszenie przepisów postępowania, mianowicie art. 233 k.p.c. przez dowolną ocenę zebranego materiału dowodowego oraz art. 373 k.p.c. przez odrzucenie apelacji powódki w zakresie żądania odszkodowania, mimo braku przesłanek do odrzucenia apelacji. Zdaniem skarżącej, żądania powódki obejmowały zasądzenie stosownej kwoty tytułem odprawy oraz odszkodowania. Rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego oddalającego powództwo w całości dotyczyło całości roszczeń powódki. Sąd Apelacyjny, odrzucając apelację powódki w zakresie żądania odszkodowania, naruszył przepis art. 373 k.p.c. Pakiet Socjalny oraz Porozumienie stanowią źródło prawa pracy w rozumieniu art. 9 k.p. Sąd Apelacyjny traktuje wymienione akty jak projekt gwarancji pracowniczych, a nie jako akt normatywny, ponieważ opiera się na przepisie art. 23¹ k.p. W sytuacji istnienia przepisów ustawowych zbędne byłoby prowadzenie negocjacji i formułowanie gwarancji, które odmiennie regulowały sytuację prawną pracowników.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja powódki zawiera w części uzasadnione podstawy. W szczególności uzasadniony jest zarzut kasacji odrzucenia przez Sąd drugiej instancji apelacji powódki w zakresie roszczenia o odszkodowanie z tego powodu, iż brak było rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w tym przedmiocie w sytuacji, kiedy wyrok oddalający Sąd Okręgowy obejmował również roszczenie o odszkodowanie.

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 13 marca 2003 r. oddalił powództwa powódek w całości. Oznacza to, że Sąd wyrokiem objął wszystkie roszczenia powódek, zarówno te, które zostały zgłoszone w pozwach, jak i zgłoszone w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji w inny sposób: na rozprawie, w pismach procesowych. Nie ulega wątpliwości, że skarżąca W.R. w pozwie

domagała się wyłącznie prawa do odprawy dodatkowej. Wskazuje na to powołanie się na Pakiet Socjalny i Porozumienie regulujące sprawy pracownicze związane z likwidacją ZGK. Jednak w piśmie z dnia 12 kwietnia pełnomocnik powódki zgłosiła dodatkowo żądanie wypłaty odszkodowania w wysokości 3 miesięcznego wynagrodzenia w kwocie 4.455 zł, wskazując, że powódka była pracownikiem, „któremu została wypowiedziana umowa o pracę w trybie art. 23¹ k.p.” Pomimo braku precyzji, którą powinno cechować się pismo procesowe fachowego pełnomocnika, wskazuje ono wyraźnie na zgłoszenie dodatkowego roszczenia związanego z rozwiązaniem stosunku pracy. Wyrok Sądu pierwszej instancji, oddalający powództwa w całości, oznaczał w tej sytuacji oddalenie obu zgłoszonych roszczeń powódki, i to niezależnie od tego, że w uzasadnieniu wyroku Sąd ten odniósł się wyłącznie do roszczenia o odprawę dodatkową. Sąd Apelacyjny nietrafnie powołuje jako uzasadnienie swojego stanowiska postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 października 1986 r., III CRN 244/86, oraz zawartą w nim argumentację, ponieważ orzeczenie to dotyczy środka odwoławczego w razie braku w danej kwestii orzeczenia w ogóle, bądź też gdy w wydanym orzeczeniu zachodzi brak rozstrzygnięcia w przedmiocie, odnośnie którego strona się skarży. Taka sytuacja w sprawie nie zachodzi.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy uznał kasację za częściowo uzasadnioną i w tej części orzekł na podstawie art. 393¹³ k.p.c.

Kasacja nie zawiera natomiast usprawiedliwionych podstaw w zakresie, w jakim – zarzucając naruszenie art. 9 k.p. – kwestionuje orzeczenie Sądu drugiej instancji oddalające roszczenie o odprawę. Zarzut kasacji traktowania przez Sąd Apelacyjny Pakietu Socjalnego oraz Porozumienia w sprawie uprawnień pracowniczych jako projektu, jest gołosłowny. Rzecz w tym, że powódka nie

spełniała przesłanek prawa do odprawy przewidzianych wymienionymi aktami. Sąd Najwyższy podziela interpretację postanowień wymienionych aktów dokonaną przez Sąd Apelacyjny, według której świadczenie w postaci prawa do dodatkowej odprawy nie przysługiwało pracownikom, którzy nie zostali objęci programem zwolnień z pracy w związku z likwidacją ZGK i kontynuowali zatrudnienie u nowego pracodawcy na zasadach przewidzianych art. 23¹ k.p. lub mieli możliwość

kontynuowania takiego zatrudnienia, ale z niego nie skorzystali. Uzasadnia to oddalenie kasacji w zakresie roszczenia o odprawę dodatkową (art. 393¹² k.p.c.).